

Fjortonde söndagen efter Trefaldighet 2021–Lars Borgström (LFS)

Tekster: Salme 34, Gt Ords 4:10-27, Ep Gal 5:16-23, Ev Luk. 17:11–19

Jesus mötte en grupp spetälska. Att bli spetälsk, eller leprasjuk, som man idag säger, var ett av de värsta öden som kunde drabba en människa på Jesu tid. Det var en sjukdom som sakta förstörde huden och köttet. Med tiden blev händer och fötter som stumpar, man fick svulster på ansiktet, ja över hela kroppen.

Men det värsta var kanske att man förlorade kontakten med sina släktingar och vänner. De leprasjuka betraktades som orena, ja, döda, och fick hålla sig i isolerade grupper utanför städerna. För att inte stöta ihop med “vanliga” människor bar man bjällror som redan på avstånd sände iväg ett varnade ljud till omgivningen, som då kunde dra sig undan.

Vi hör idag hur Herren Jesus mötte en grupp spetälska. Men det står inledningsvis att de tio spetälska, när de kom närmare, “stannade på avstånd och ropade” (v 12–13). Rabbinerna hade nämligen fastställt ett visst avstånd som de spetälska tilläts vara nära vanliga människor. Tänk vilket lidande: ett långsamt bortdöende under social isolering – att vara dödligt sjuk och dessutom inte få umgås med nära och kära!

De spetälska ropade: ”Jesus, Mästare, förbarma dig över oss!” (v 13). De kom till Jesus med en särskild avsikt. Man ska inte underskatta deras kunskap om vem Jesus var. Av deras rop förstår vi att de visste en hel del. De visste hur Jesus såg ut eftersom de vände sig just till Honom, de visste att Jesus var nådig och kärleksfull eftersom de kunde anförtro sin nöd åt Honom, de visste att Han inte bara hade viljan utan även förmågan att hjälpa, d.v.s. att Han var i besittning av gudomliga egenskaper, annars hade de inte gjort sig bekymret att be om Hans hjälp. De visste vidare att Jesus ger utan att vänta någon motprestation, att Han ger allting av nåd, d.v.s. gratis, fritt och för intet. En spetälsk hade ju inget av värde att erbjuda i gengäld, det enda de kunde ge Honom var sin egen nöd.

Sådana som de var, kom de till Kristus, för att bli hjälpta av Honom, utan alla egna förtjänster och utan all egen värdighet. ”Mästare, förbarma dig över oss!” ropade de.

Vår situation och vår frälsning

I Jes. 1:5–6 läser vi följande: ”Hela huvudet är sjukt och hela hjärtat svagt. Från fotsulan upp till huvudet finns inget helt, bara blåmärken, skråmor och öppna sår som inte blivit utkramade, förbundna eller lindrade med olja.”

Är detta, kanske du undrar, en beskrivning av spetälska eller lepra? Ja, det kan tyckas så av symptomen att döma. Men nej, i Jesajas första kapitel beskriver Gud hur människan ser ut andligen i sin synd och skuld. Gud säger: ”Det finns inget helt!” Vi har brutit mot Guds lag och bud. Vi är så illa därän att det knappast går att beskriva, och därför ber vi idag: “Bevara oss från syndens spetälska.”

Skriften säger: ”Kristus Jesus kom till världen för att frälsa syndare” (1 Tim. 1:15). Frälsaren säger själv: ”Det är inte de friska som behöver läkare, utan de sjuka. [...] Jag har inte kommit för att kalla rättfärdiga, utan syndare” (Matt. 9:12–13). Den människa som därför bekänner: ”Ska det gå på min lydnad, min godhet, min trohet och min fromhet, så kommer jag aldrig in i himlen”, den människa som ser att han inte varit så god och kärleksfull som Gud hade velat, den människa som likt den spetälske faller ned inför Kristus och utbrister: ”Mästare förbarma dig! Mästare ge mig din nåd!”, den människa som blir glad när hon hör att Kristus Jesus kommit i världen för att frälsa syndare – den människan tillhör Kristus och Kristus tillhör henne.

Frälsningen är tro på Guds ord och löften

Vi läser om Jesus och de spetälska: ”Han såg dem och sade till dem: ’Gå och visa er för prästerna.’ Och medan de var på väg dit, blev de rena.” (v 14) Mose lag föreskrev att den som

blev frisk från sin spetälska skulle gå till offerprästen och så skulle denne förklara honom ren. På detta sätt fick den botade tillbaka full social och religiös gemenskap (3 Mos. 14:1ff.). Jesus utför ingen procedur för att rena de spetälska, Han säger inte ens till dem att de från och med nu är friska. Han säger bara: ”Gå och visa er för prästerna”.

Kanske blev de spetälska förvånade över Jesu ord. Att gå till prästen och begära att han skulle förklara dem rena måste ha verkat oförnuftigt, ja, ett helt galet förslag, såvida de inte satte Jesu ord över sitt eget förstånd. I sina kroppar kände de sig fulla av lepra, de hade sår och svulster, de såg och kände ingenting som pekade på att de skulle bli friska. Det enda som fanns var Jesu ord.

Så är det också med tron. Att tro på Jesus innebär inte alltid att se, känna och uppleva så oerhört mycket. Men det innebär inte att tron blir något osäkert. Tvärtom; tron vilar på något utanför människan, någonting objektivt. Att tro är att veta att Gud är oss nådig för Jesu Kristi skull, inte därför att vi känner det så utan därför att Gud har sagt att det är så. Tron vilar på Jesu ord.

Jesu hade sagt: ”Gå och visa er för prästerna”. Berättelsen fortsätter: ”Och medan de var på väg dit, blev de rena.” Så är det också med oss. Vi får tro på Guds nåd, tro att Jesus burit också våra synder på korset, inte därför att det känns så eller att vårt förnuft hänger med, utan därför att vi har Jesu ord, vi har Guds ord och löfte. Och Gud säger till oss: ”Din skuld är borttagen och din synd försonad” (Jes. 6:7).

Detta är inget vi ser – vi ser bara våra synder, våra misstag, och känner vår djupa skuld. Därför måste vi få höra Gud själv försäkra oss att synden är borta, att den är sonad, att skulden har blivit betald.

De nio och den tionde

Det finns en ton av sorg i Jesu ord när Han säger: ”Var är de nio andra?” (v 17) – Var är de? De hade gått med gåvan, och glömt Gåvogivaren. De hade vänt Honom ryggen, nu betydde inte Jesus lika mycket längre. De hade hälsan, de hade återställts.

Jesu säger: ”Fanns det ingen som vände tillbaka för att ge Gud äran utom den här främlingen?” (v 18). Denne främling var en samarier. Samarierna var för judarna ett främlingsfolk, de hade inte del av tempeltjänsten, de hade inte del av löftena, de var inte utvalda av Gud till att vara Hans förbundsfolk. Det är säkert ingen tillfällighet att just detta betonas i dagens text. Johannes skriver i inledningen av sitt evangelium: ”Han kom till det som var Hans eget, och Hans egna tog inte emot Honom” (Joh. 1:11). Men denne samarier gjorde det!

Judafolket som hade utvalts till Guds eget folk tog inte emot och trodde när Guds Son kom till världen. Bara en minoritet av judafolket trodde på Jesus. Vilken djup sorg ligger det inte i detta faktum!

Aposteln Johannes skriver: ”Ljuset kom in i världen, men människorna älskade mörkret mer än ljuset” (Joh. 3:19). Vad är det för ljus Johannes talar om? Han förklarar att ljuset är Jesus Kristus. När Ordet går ut som det gjort i århundraden, och gör än idag, då har vi att ta emot det, att förtrösta på det mer än på våra känslor och vårt förstånd. Men det är så få människor som gör det. Var är de nio? Den frågan kommer att eka i evigheten. Den ljuder också redan idag. Var är de nio?

Men så till den tionde. Till de människor som är medvetna om sina synder och sin skuld, och som flytt till Kristi kors, till den förlåtelse Gud skänker fritt och för intet, till alla dessa säger Kristus idag och i evighet: ”Din tro har frälst dig” (v 19).

Amen.